

Gramatika gh jezika sada i online dostupna

U socijalnom centru u Trajštofu je ZIGH prezentirao online gramatiku gradišćanskohrvatskoga jezika. Tim je gramatika iz 2003. ljeta dostupna i na internetu.

TRAJŠTOF – Pred već od 20 ljet je izašla dugo očekivana i jako detaljirana gramatika gradišćanskohrvatskoga jezika na već od 700 strani. Sada je izašla digitalizirana verzija pod pozivnicom gramatika.hrvati.at. Peljač projekta Jurica Čenar i tehnički izvršitelj Kristijan Karall su srijedu, 22. januara u Trajštofu predstavili ovu dugo očekivani projekt.

Jurica Čenar je po pozdravu zamjenika predsjednice Zlatke Gieler Ewalda Hölda povidao kako je on došao do peljanja ovoga projekta, naime s poznatom frazom „Onda nu ti!”.

Čenar je dao publiku uvid u nastajanje prvo rječnikov i kasnije gramatikov. Djelo na prvom rječniku je počelo jur pred 50 ljeti i je završilo s dvimi sveski, ki su izašli 1982. i 1991. ljeta. Do trećega sveska s natuknicami na hrvatskom standardnom jeziku već nije došlo. Znanstveni institut gradišćanskih Hrvatov je onda preuzeo zadaće proširivanje rječnika i sastavljanje gramatike.

Jedno desetljeće postoji online rječnik ZIGH-a, a istovremeno i Jezična komisija, ka nastoji nadopuniti i proširivati rječnik na redovnoj bazi. Nju

Ewald Höld je pozdravio nazočnu publiku koj su Jurica Čenar i Kristijan Karall predstavili novu ponudu ZIGH-a. // foto: Tereza Grandić

isto pelja Jurica Čenar. Uspjeh online rječnika da je bio i uzrok, zač postoji jur dugo plan digitalizirati postojeću gramatiku.

Kako digitalizirati gramatiku?

Posao, ki se u današnje vrime čini jednostavno, je otežavala činjenica, da se u gramatici nahadja toliko slov i znakov. „Najveći dio djela je imao Kristijan Karall“, rekao je Jurica Čenar pri prezentaciji. Karall je publiku onda razložio zač. Za sastavljanje 2003. ljeta da Unicode još nije bio tako proširen, tako da su kod sastavljanja tiskane verzije koristili različna pisma

s različnimi znaki, ar da na kompjutorskom pismu je samo 48 tipkov za broje slove i interpunkciju. ZIGH-ova gramatika da polag Karalla ima 209 znaki s različnimi pismi. Te znake je morao detektirati i izminiti na današnji standard u Unicodeu. Sam sadržaj je jedan prema jedan preuzet.

Kako se koristiti gramatikom?

Digitalizirana gramatika funkcionira kao obični pdf u kom se more iskat. Na gornjem desnom rubu stranice postoji polje za iskanje. Stranica će onda iskat iskanu rič u svi poglavlji i prikazati poglavlja u ki se nahadja rič. U samom poglavlju se mora onda pročitati ili cijelo poglavlje ili iskat drugimi metodami iskanu rič.

Gramatika gradišćanskohrvatskoga jezika je stručna gramatika i potribuje određeno jezično znanje da bi se njom

moglo koristiti. Ova tema je bila i nazočna pri živoj diskusiji po predstavljanju. Problem da je čuda puti ov, da ljudi ne znaju, kako moraju iskat u gramatiki, da bi došli do pravoga paragrafa. Funkcija iskanja to sada malo olakšava, gramatika ipak ostaje stručna.

Povezan s online gramatikom je takozvani Jezični ABC, izmišljen kao jednostavan priručnik, ko jednostavnimi riči razlaže nesigurnosti, ke se redovito ponavljaju, i je povezuje s pasazami iz gramatike. Jezični ABC se već ne proširuje, ipak je dostupan na stranici.

Na digitaliziranoj gramatici će se još morati djelati, priznaje Karall, istovremeno će ali i u budućnosti otvoriti nove mogućnosti. Na koncu žive diskusije su svi bili složni: Hvala da ju imamo.

Najti se more pod <https://gramatika.hrvati.at>.

TEREZA GRANDIĆ

Hrvatski tečaji u Zadru

ZADAR – Organizacija Vox Croatica poziva na intenzivne ljetne tečaje hrvatskoga jezika u Zadru. Nuditi će se jedan tečaj za dva tajedne (30.6. do 11.7.) kot i jedan za tri tajedne (4.8. do 22.8.) na razini A1-A2, A2-B1 kot i B1-B2, za 420 odnosno 520 euro. Sudioniki i sudionice

moraju nadalje platiti taksu za registraciju u višini od 50 euro a za smješćaj čedu poračuniti 40 eurov u juluju a 50 eurov u augustu.

Najaviti se more putem telefona pod brojem +385 91 5622481 ili putem e-maila na info@voxcroatia.com

HN

The screenshot shows the website interface for the online grammar. At the top, there's a search bar with 'konj' entered and a 'traži' button. Below the search bar, there's a section titled 'Upotrijbljavanje neodređenoga i određenoga vida'. The main content area lists several grammar rules (394, 395, 396, 397, 398) with examples and explanations in Croatian. On the right side, there are navigation buttons: 'GH rječnik', 'ISKANJE U RABČNIKU', 'Jezični ABC', 'ISKANJE U ABC-U', and 'podoprijetnje: max:'. At the bottom, there's a small note about the website's purpose.

Online gramatika slički jako na tiskanu verziju a gledati se more i na mobitelu. //

SLOGA JE MOĆ!

// MANJINSKA POLITIKA

30 ljet atentat na Rome

Opširnim kulturnim programom kot izložbami i kazališći se spominja OHO i Kazališna inicijativa Gradišće na ove strašne događaje u Austriji.

3. stranica

Uvodljive knjižnice

NB s kritičkim pogledom na razvitak knjižnica na putu do skupne, centralne biblioteke odnosno arhiva na mjesto brojnih privatnih zbirki.

10. stranica

// INOZEMSTVO

Veliki protesti u Slovačkoj

Oko 100.000 ljudi širom svih većih varošev Slovačke je prošli petak protestiralo protiv proruskе vlade na čelu s premijerom Robertom Ficom.

5. stranica

// JUBILEJ

90 ljet biskup Pavao

Pred kratkim je bivši željezanski biskup Pavao Iby svečevao svoj krugli rođendan u stolnoj crkvi u Željeznu, ali i u domaćem selu Rajnof.

23. stranica

// ŽIVOTNI STIL

Rizanci s pestom i kozicama . . . 15

// HRVATSKE NOVINICE

Povijest tekstilov 18

// REDOVITO

Karikatura 4

Horoskop 14

Dušolovka 27

Šport 28-29

// IMPRESSUM

Erscheinungsort, Verlagspostamt, nakladnik & naslov uredništva: Kroatischer Presseverein / Hrvatsko štamparsko društvo; Postf. / poštanski pretinac 26, 7001 Eisenstadt / Željezno; Förderung / Podupiranje: Savezno kancelarstvo RA i Središnji državni ured za Hrvate izvan RH

Bundeskkanzleramt

telefon: 02682/61470

email: ured@hrvatskenovine.at

Online gramatika po već od 20 ljeti

Po gradišćanskohrvatskom rječniku je sada i gramatika Znanstvenoga instituta gradišćanskih Hrvatov online pristupna. Polag Jurice Čenara (desno) i Kristijana Karalla (livo) djelaju na daljnjem povezivanjem ovih ponudov, u ke kanu uključiti i Jezični ABC. // foto: Tereza Grandić

9. stranica

// SMRT

Premينو Mirko Valentić

U Zagrebu je preminuo naš zavjereni prijatelj, pokretač brojnih idejov o gradišćanskohrvatskoj kulturi i povijesti.

// foto: Petar Tyrán

22. stranica